

BZHIK.IR
گروه آموزشی بژیک

نسخه جدید

ویژه شب امتحان

نکات مهم

خلاصه

روانشناسی راهنمایی و مشاوره

منبع اصلی: انتشارات دانشگاه پیام نور (نیلا آخوندی)

مناسب برای //
روانشناسی، مشاوره و...

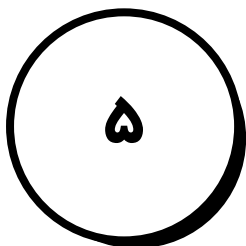
نویسنده //
تیم تالیف بژیک

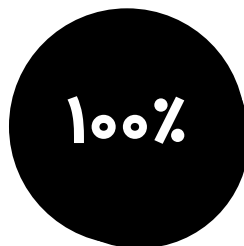
نوع فایل //
خلاصه میکرو طبقه بندی شده

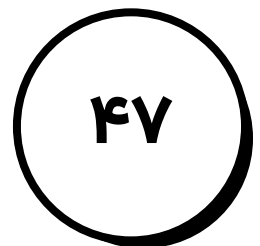
کیفیت //
تضمین ۱۰۰٪ مطالب

ساعت مطالعه

پوشش نکات

صفحه مفید

فصل اول: روانشناسی مشاوره و راهنمایی

- ✓ در ابتدا از راهنمایی و مشاوره برای کمک به انتخاب شغل و سپس برای یاری رساندن به دانش‌آموزان استفاده شد.
- ✓ راهنمایی و مشاوره یکی از شاخه‌های علوم انسانی است و علم نمی‌تواند با اندرز دادن و نصیحت کردن، یکسان تلقی شود.
- ✓ در آموزش و پرورش منظور از راهنمایی، راه نمودن و کمک به مراجع است تا بتواند نقاط ضعف و توانایی‌های خود را در تمامی جنبه‌ها از جمله هوشی، عقلانی، اجتماعی و عاطفی شناخته و آن‌ها را شکوفا سازد.
- ✓ راهنمایی از روی اجبار و یا اکراه نیست، بلکه با اختیار و قدرت انتخاب همراه است و نمی‌تواند با دستور دادن، تلقین کردن و یا حتی موعظه کردن مترادف تلقی شود.

تعاریف راهنمایی:

- ✓ کمک و یاری منظمی است به فرد و دریافتن استعدادها، کمبودها، شناخت خویشتن و حل مسائل است که از جمله آن‌ها می‌تواند کمک به انتخاب رشته تحصیلی باشد.
- ✓ مجموعه فعالیت‌های منظم و سازمان‌یافته‌ای است که به منظور حداکثر استفاده از توانایی‌های بالقوه در طول زندگی بر روی فرد اعمال می‌شود.
- ✓ کوشش انسانی برای ایجاد حداکثر توافق ممکن بین خصوصیت فرد مورد راهنمایی و مقتضیات فعالیت (تحصیلی یا حرفه‌ای) است که به آن مشغول خواهد شد.
- ✓ عبارت است از کمک به فرد برای طی صحیح روند رشد.
- ✓ منحصر و محدود به یک جنبه از زندگی و رشد نیست بلکه موارد متعددی از جمله توجه به رشد بدنی و روانی، مشکلات تحصیلی، انتخاب شغل و حرفه مناسب، مسائل و مشکلات فردی و اجتماعی فرد، در حیطه راهنمایی است.

راهنمایی از دیدگاه کارل راجرز:

- ✓ راهنمایی، ارتقای تحول شخصی، اجتماعی و زمینه‌سازی بلوغ فردی است.

- ✓ یک فرآیند است و روندی مداوم و پیاپی و تربیتی دارد؛ بنابراین با فعالیت‌های موقتی و بدون برنامه‌ریزی و آتی تفاوت دارد.
- ✓ درصد انتقال صحیح است و این اطلاعات می‌تواند در رابطه با تمامی فرصت‌ها باشد که در اطراف فرد بوده اما

فرد نسبت به آن آگاه نیست.

- ✓ انتقال اطلاعات به منظور ایجاد شناخت از تواناییها، کمبودها، محدودیتها و استعدادها صورت می‌پذیرد و هدف آن، زمینه‌سازی و تسهیل در شکوفایی استعدادها است.
- ✓ در طی این جریان فرد آماده می‌شود تا بتواند از بین راه‌های ممکن، انتخاب درستی به عمل آورد و ثمره شناخت حاصل شده به مراجع انتقال داده شود.
- ✓ مشاوره یک گفتگوی متقابل و هدفدار است و چون شاخه‌ای از علوم رفتاری است پس باید یک ارتباط اصولی باشد که در آن با بهره‌گیری از نظریات بتوان به سبب‌شناسی و درمان پرداخت.

تعاریف مشاوره:

- ✓ یک ارتباط دو جانبه است که به منظور ایجاد شناختی عمیق‌تر، یافتن ریشه‌های بروز مشکل و ارائه پیشنهاداتی برای بهبود صورت می‌گیرد.
- ✓ فرآیندی است که به منظور برقراری و حفظ بهداشت روانی و تغییر حالات روانی و رفتاری انجام می‌پذیرد.
- ✓ از تمامی فعالیت‌های اخلاقی تشکیل یافته که در آن، مشاور تلاش می‌کند تا به مراجع در حل مشکلات و مسائل خود کمک کند.
- ✓ رابطه حرفه‌ای بین یک مشاور آموزش دیده و مراجع است که به منظور کمک جهت درک بهتر محیط زندگی و بررسی راه‌های ممکن تحقق اهداف صورت می‌گیرد.

- ✓ برای اینکه مراجع بتواند واقعیت را درک کرده و با آن کنار بیاید، در طی کنش متقابل نیاز به هم‌زبانی، هم‌فهمی، همدلی و تفاهم دارد.
- ✓ منظور از هم‌زبانی صرفاً به یک زبان سخن گفتن نیست بلکه منظور قابل فهم بودن کلمات است و مقصود از هم‌فهمی، ادراک موقعیت مراجع و توجه به علت‌های بروز رفتار است.
- ✓ فهم مراجع و ایجاد امنیت خاطر از اصول اساسی در راهنمایی و مشاوره است و در صورت بروز تفاهم، احساس اعتماد متقابل برقرار شده و مشاوره موثر می‌شود.

اهداف راهنمایی و مشاوره:

- ✓ یاری دادن: در طی فرآیند، فرد یاری می‌شود تا به شناخت و حل مشکل خود نائل آید.
- ✓ تغییر در رفتار مراجع: تغییر در رفتار همان یادگیری است، پس هدف عمده مشاور ایجاد یادگیری برای حل مشکل مراجع است.
- ✓ افزایش توانایی فرد در سازگاری بهینه با محیط: آگاه ساختن فرد از انتخاب اشتباه و نشان دادن راه‌های متفاوت تا فرد به بهترین شکل سازگار شود.
- ✓ افزایش توانایی در مراجع برای برقراری و حفظ رابطه با دیگران: کشف ضعف در خودپنداری یا مواضع اجتماعی و

یاری به مراجع برای تعامل بهتر.

- ✓ ایجاد آگاهی و توانایی در اخذ تصمیم درست: کار مشاور جایگزینی در تصمیم‌گیری نیست، بلکه با دادن آگاهی به مراجع کمک می‌کند عواقب انتخابات را بپذیرد و مطابق توانایی و علاقه تصمیم بگیرد.
- ✓ ایجاد زمینه مناسب برای رشد شکوفایی استعدادهای بالقوه: استعدادیابی از اهداف مهم مشاوره به ویژه تحصیلی و شغلی است.

تاریخچه راهنمایی و مشاوره:

- همزمان با ظهور تمدن بشری، والدین و استادان فن، و سپس پیران، روسا و روحانیون اولین راهنمایان بودند.
- سرچشمه اولیه ارائه اصولی مشاوره در یونان بود که بر تکامل از راه آموزش و پرورش تاکید داشتند.
- افلاطون اولین فردی است که روانشناسی و مشاوره را بصورت یک نظریه نظام‌دار سازماندهی کرد و ارسطو به مطالعه روابط بین مردم و محیط پرداخت.
- بقراط و سایر اطبا نظریه وابستگی اختلالات روانی با مزاج را ارائه دادند.
- در سال ۱۸۷۹ تاسیس اولین آزمایشگاه روانشناسی توسط ویلهلم وونت باعث پذیرش روانشناسی بعنوان یک علم مستقل شد.
- پذیرش روانپزشکی بعنوان تخصص طب، نقطه عطفی در تکامل روان‌درمانگری و مشاوره است.
- اولین مراکز خدمات مشاوره انتخاب شغل را فرانک پارسونز در آمریکای شمالی دایر نمود و شروع نهضت راهنمایی ابتدائی ناشی از فعالیت‌های ویلیام برتھایمر است.
- ظهور رشته راهنمایی و مشاوره بعنوان شاخه‌ای از علوم انسانی مربوط به قرن ۱۹ است.
- کارل راجرز از ایده "مشاوره، شاخه‌ای از روان‌درمانی" حمایت کرد و بر جلسات مراجع محور تاکید نمود.
- تاسیس انجمن‌های حرفه‌ای و در ربع اول قرن ۲۰، ساخت آزمون‌های روانی نقش مهمی در گسترش مشاوره داشتند.

تاریخچه بهداشت روانی:

- ✓ از اولین کتاب‌هایی که در زمینه بهداشت روانی نگاشته شد، کتاب "ذهنی که خود را یافت" اثر بیرز است.

تاریخچه راهنمایی و مشاوره در ایران:

- شروع علمی مشاوره مربوط به سال ۱۳۳۲ است که برای انتخاب و اشتغال صحیح طرحی ارائه شد.
- در سال ۱۳۳۴ در اداره مطالعات، واحدی به نام دایره تحقیقات روانشناسی تشکیل شد.
- در سال ۱۳۴۴ اداره راهنمایی تحصیلی بعنوان اداره‌ای تحت نظر وزارت آموزش و پرورش شروع به کار کرد.